

Verstild Verleden (50)

Foto: collectie J. Geertsema, Oostwold

Deze keer een foto van flink formaat die zo maar achter een schilderijtje vandaan kwam en tijdenlang als schutbord dienst had gedaan. Bij het opruimen van een oude fotolijst kwam men achter een andere foto deze foto tegen. De op chamois-papier gemaakte afdruk is in de loop der tijd sterk verbleekt. We hebben dus nogal wat moeite moeten doen om het contrast zo te verhogen dat de afbeelding redelijk toonbaar is.

Achterop de foto staat in potlood geschreven: 'Zit-tend voorzitter J. Haan en secretaris N.A. Kranen-borg. Staand G. Feikens molenaar. Oostwold'. En in een ander handschrift: '1921 afgebroken' Zo te zien moest molenaar Feikens zich (gaan)

bekwamen in het bedienen van een stoomgemaal. Rechts staat een mast met een grote seinlamp. De vervangen molen had dus blijkbaar dienst gedaan als seinmolen. De foto kwam me erg bekend voor, maar ik kon niet meer in een boek achterhalen. Stond de afbeelding misschien in Het Noorden in Woord en Beeld? Wie het weet mag het zeggen. Bovendien weet ik niet precies van welke poldermolen(s) bij Oostwold het gemaal de functie moest over-nemen; er lagen verschillende polders rond dit dorp. De poldermolens in de omgeving hadden allen een gemiddelde vlucht van rond de 19,50 meter. Reacties graag sturen naar: molengooijer@wanadoo.nl of naar ons molenkantoor.

Reacties op Verstild Verleden (50)

Verstild Verleden 50 – over de achter een schilderijtje gevonden molenfoto – leverde veel reacties op. Eenieder die reageerde wil ik hierbij bedanken.

Alle reacties wezen in dezelfde richting en alle schrijvers kwamen tot dezelfde conclusie: het gaat om de poldermolen van Huninga-Meerland. Deze molen stond iets ten oosten van Midwolda, maar viel officieel wel onder Oostwold. De molen had een vlucht van 23 meter en dreef twee vijzels aan van 1,54 en 1,20 meter. In 1886 werd een hulpgemaal naast de molen gebouwd. Dit betekende dus niet het einde van de molen! Het gemaal werd slechts in werking gesteld bij ongunstige wind en als het peil tot 50 centimeter boven het vastgestelde polderpeil was gestegen. De op de foto afgebeelde molenaar G. Feikens was dus tevens machinist. In 1891 werd de molen zelfs nog voorzien van zelfzwichting. De poldermolen was inderdaad een seimolen zoals ik al constateerde. Overdag werd bij

het bereiken van het peil de wieken 'overkruis gezet', 's nachts werd de rode lantaarn omhoog getrokken. De molen werd in 1921 gesloopt en samen met het in 1886 geplaatste stoomhulpgemaal vervangen door een elektrisch gemaal.

In 1966 werd de bemaling gecombineerd met die van buurpolder De Groeve- en Binnenlanden. In 1972 ging het geheel op in het toen gestichte bemalinggebied Huninga. Over het exacte bouwjaar van de molen bestaat onduidelijkheid. De molen is waarschijnlijk in 1848 gebouwd, maar zeker is dit niet. In 1662 bouwde timmerman Pieter Pietersz uit Zaandam twee grote poldermolens bij Bedum. Vier jaar later kreeg hij opdracht voor de bouw van een poldermolen bij het 'Huningameer in het Oldambt'. Of deze molen bij de oprichting van het waterschap Huninga-Meerland nog in werking was, wordt uit de gegevens niet duidelijk. Ook de aangegeven bronnen zijn hierover onduidelijk.